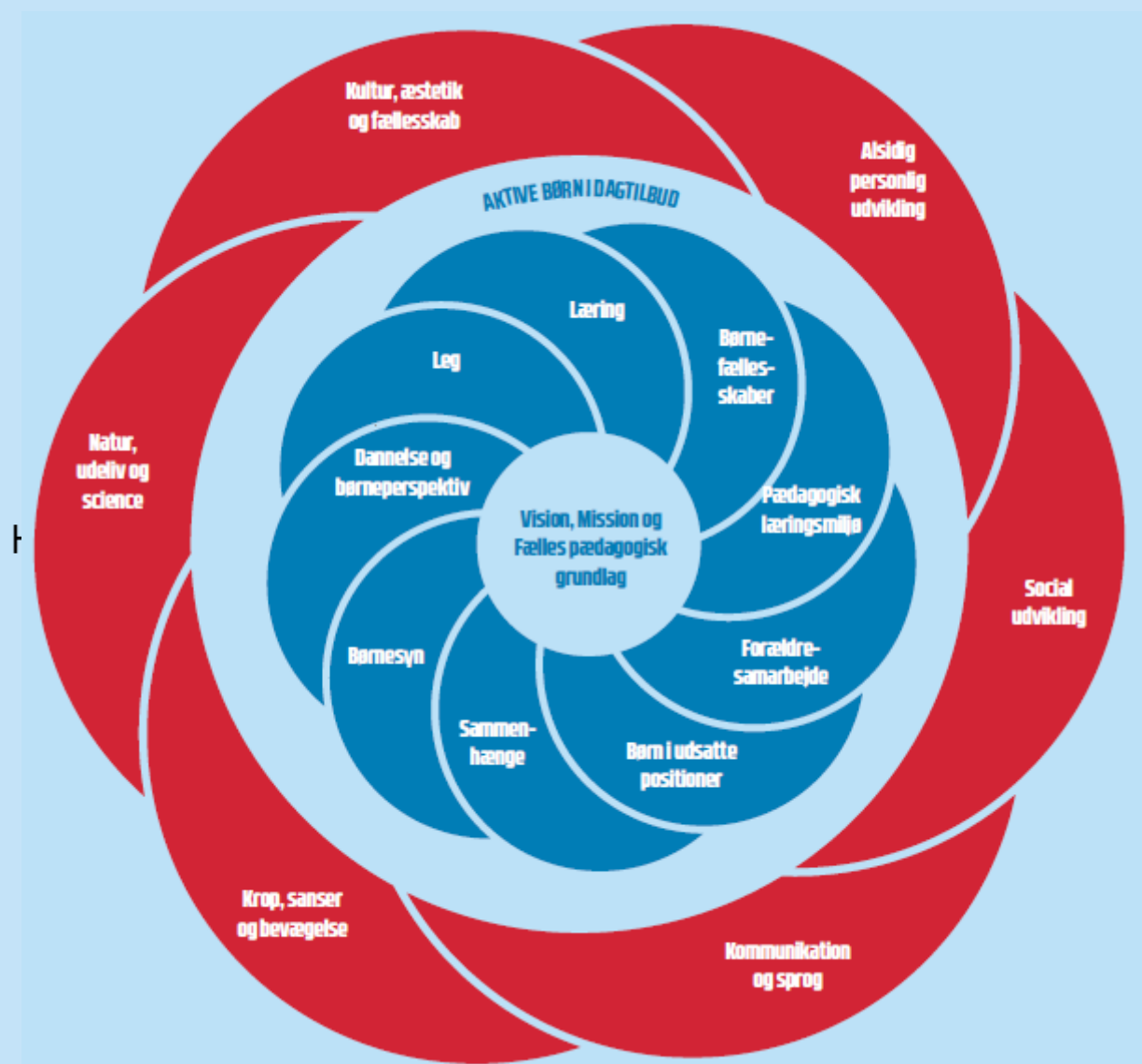

Pædagogisk læreplan for Kernehuset 2022-2024

Den lovgivningsmæssige ramme

Den lovgivningsmæssige ramme for arbejdet med den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og Børne- og socialministeriets publikation [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, 2018](#). Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i det pædagogiske grundlag fra ministeriets publikation.

Svendborg Kommunes dagtilbud

Vision, Mission og Fælles pædagogisk grundlag er den kommunale klangbund i Svendborg Kommunes dagtilbud. Den er revideret, så den sammen med den styrkede pædagogiske læreplan fortsat giver en fælles retning for det pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

I Svendborg Kommune er legen valgt som bærende element for at realisere og omsætte den styrkede pædagogiske læreplan i alle kommunale og selvejende dagtilbud. Arbejdet med Aktive Børn i dagtilbud, som er udarbejdet i Svendborg, sætter legen og fysiske aktiviteter i spil henover dagen.

Med midler fra ministeriet har alle ledere gennemført uddannelse i den styrkede pædagogiske læreplan og medarbejderne kompetenceudvikles i "Børns leg og eksperimenterende virksomhed".

En arbejdsgruppe bestående af repræsentanter fra ledelsen, børnehuse, dagplejen, de faglige organisationer samt konsulent fra forvaltningen har justeret ministeriets skabelon, så de erfaringer og den faglige viden, de kommunale og selvejende dagtilbuddene har arbejdet med, afspejles i skabelonen.

Vesterlunden

Vesterlunden:

Er et dagtilbud bestående af 6 børnehuse: Nordenvinden, Nordlyset, Skovlinden, Ryttergården, Kildebækken og Kernehuset, vores børnehuse er beliggende i Nordre og Vestre bydel.

Alle 6 børnehuse har både vuggestue- og børnehavegrupper.

Vores børn går videre til op til 10 forskellige skoler hvert år, og i forhold til ForårsSFO er vores primære samarbejdspartnere Vestre og Rantzausminde skole(r?).

Hvert børnehus har en Pædagogisk teamleder, der har den daglige ledelse i børnehuset og som samarbejder i et lederteam om hele Vesterlunden og med en fælles Dagtilbudsleder.

Kendetegnende for Vesterlundens børnehuse er, at de alle ligger op ad skov og grønne områder; og Kildebækken og Kernehuset også tæt på strand/vand. Det betyder, at vi gør stor brug af naturen både indenfor og udenfor børnehusets område.

Forældrebestyrelsen i Vesterlunden består af en forældrerepræsentant fra hvert børnehus, som sammen arbejder for børnenes bedste, arbejder med budget og principper og er i dialog med politikerne i Børne- og Ungeudvalget. I denne periode arbejder Forældrebestyrelsen også med principper i forhold til den Styrkede pædagogiske læreplan, f.eks. arbejdet med overgange i børns liv, samarbejde om børns læring m.v.

I dagtilbud Vesterlunden arbejder vi ud fra den fælles ambition for børneområdet, som er besluttet i Børne- og Ungeudvalget: "Vision, mission og fælles pædagogisk grundlag". ([link](#), når den er vedtaget), og som understøtter arbejdet med den nye Styrkede pædagogiske læreplan.

På de kommende sider kan I blandt andet læse om, hvordan vi i Vesterlunden arbejder med Pædagogisk læringsmiljø gennem hele dagen og hvordan vi gerne vil samarbejde med (jer) forældre om børnenes læring: – *hvordan forstår vi det, og hvordan ser det ud i praksis?*

Dette efterfølges af hvordan det enkelte børnehus arbejder konkret med målene indenfor hvert af de 6 læreplanstemaer.

Vi håber, at læsningen kan give jer et billede af, hvordan hverdagen er i Vesterlundens børnehuse.

På vegne af Vesterlunden

Vesterlundens lederteam

Pia Nørgaard, dagtilbudsleder.

Kernehuset – en institution midt i naturen.

Kernehuset er et integreret børnehus, som har fantastiske rammer både ude og inde. Vi ligger naturskønt i en gammel æbleplantage med skoven som nabo. I Kernehuset er der 45 børnehavebørn og 29 vuggestuebørn. Vi har haft frokostordning siden 2017 og får i øjeblikket frokost fra Øland.

I Kernehuset prioriterer vi natur, science og udeliv højt. Både store og små nyder at boltre sig på vores store og naturrige legepladser. Legepladsen er vild med vilje og vi fordyber os i de dyr og insekter, vi finder. Vi har skov og bakker på legepladsen, men bruger ofte de nærliggende skove, samt stranden ved Lille Eng.

I Kernehuset mødes barnet af nærværende og autentiske voksne hele dagen. Vi er bevidste om, at vi er rammen og miljøet, der giver børnene de bedste betingelser for at udvikle sig som individ og i fællesskabet. Børnegruppen er altid i bevægelse, det betyder, at kernehuset også er dynamisk og vi skaber forskellige muligheder for børnenes deltagelse i fællesskabet.

Legen er meget værdifuld for barnets trivsel, udvikling, læring og dannelse. I vores hus er der plads til de vilde og stille lege, til fordybelse og ro. Venskaber knyttes og relationer styrkes lige fra vuggestuen og op i børnehaven og fællesskabet styrkes gennem leg og fælles aktiviteter. Vi har et særligt fokus på at skabe legemiljøer og aktiviteter, hvor alle børn føler sig værdifuld ind i fællesskabet og har mulighed for at deltage.

I Kernehuset er der højt til loftet, samt plads til sjov og alvor. Vi er et børnehus, hvor livet leves sammen her og nu.

God læselyst til alle.

Med venlig hilsen

Personalet i Kernehuset

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Medarbejderne i kommunale og selvejende dagtilbud har i forløbet "Børns leg og eksperimenterende virksomhed" arbejdet med de fem elementer fra det pædagogiske grundlag:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Går' Leg aktive børn?

Den trygge relation mellem voksen og barn, er forudsætningen for barnets nysgerrighed.

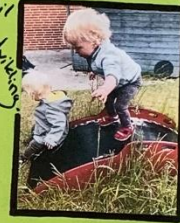
En naturoplevelse, er et sanseligt møde med omverdenen, hvor vores følelser og nysgerrighed aktiveres på en særlig eller ventet måde, som ansporer til, at forfølge og skabe mening i såvel de enkelte lagtagelser, som i hele den virkelighed, vi er optaget af.

Barnets leg, sker nemlig ikke forudsætningsløst eller løsrevet fra dagtilbudets miljø eller rammer tværtimod.

Legen er barnets ledende virksomhed i betydningen af, at den leder frem til næste udviklingstrin. Men leg bidrager ikke sig selv, og automatisk til læring og udvikling.

Grundlege, er til alle tider ens, i alle kulturer og i alle sociale lag. De er aldrig styret af voksne, men for at give god næring til legen, skal den voksne sørge for:

- Et spændende og udfordrende legemiljø.
- Gode trygge rammer og tid.
- At grundmotorikken er i orden, så

barnet er i stand til, at eksperimentere

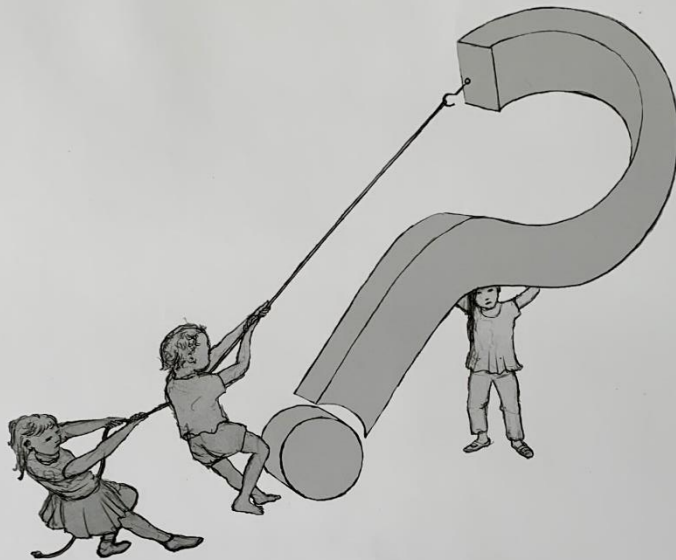
JAJ!

Den bedste måde, et barn kan udvikle sig på, er gennem leg. Når børn eksperimenterer, er deres motivation selve drivkraften.

● BØRNENE I BØRNEHAVEN KERNEHUSET ●
● STILLER OS DISSE SPØRGSMÅL NÅR VI KIGGER PÅ DEM OG
ER VI I FLOW?
● VORES EGNE HANDLINGER I HVERDAGEN ●

FOR LEGEN ER BØRNEENES MÅDE AT LÆRE OM VERDEN PÅ
ER VI ENGAGEREDE?

DET ER EN LEG!

HAR VI MEDINDFLYDELSE?
BLIVER DER SKABT IDEÉR?
ER VI SAMMEN OM DET?
ER VORES SANSER I SPIL?
ER LEGEN VÆRDIFULD?
ER DER GRUNDLEGE I SPIL?

Pædagogisk læringsmiljø

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Vuggestuen/dagplejegruppen: I vuggestuerne struktureres dagen, så der er lagt vægt på:

- **Nærvær** børn og voksne imellem, samt børn og børn imellem, da vi ved, at det er i de tætte relationer, barnet udvikler sig,

Eksempel: en pædagog sidder på gulvet og leger "ro, ro, ro din båd" med et barn. Barn og pædagog ser hinanden i øjnene, de smiler og griner sammen.

Eksempel: et barn leger i dukkekrogen. Barnet leger, at hun laver mad. Et andet barn kommer hen og stiller sig ved siden af bordet, hvor barnet leger. Det første barn siger: "Du kan få æble". De to børn leger videre sammen.

- **Forudsigelighed** så der er en ramme om dagen og børnene ved, hvad der skal ske. Når barnet er tryk gennem en forudsigelig ramme og den tætte relation, kan det bevæge sig ud i verden og udforske denne med vished om, at der er en tryk voksenfavn at vende tilbage til,

Eksempel: det er tid til at rydde op inden formiddagsmad. Pædagogen siger højt ud i rummet, at "nu skal vi rydde op", mens hun selv går i gang med at samle lego op.

Eksempel: pædagogen sidder på gulvet midt i rummet. To børn leger lidt fra hende. De klatrer op på en kasse og hopper ned på madrassen. Et tredje barn bevæger sig stille henimod de to andre, men vender om og sætter sig på skødet af pædagogen. Pædagogen spejler barnets lyst til at være med i de andres leg og opmuntrer med ord, barnet til at prøve igen. Barnet går hen og kravler op på kassen, hopper ned og går glad hen til pædagogen og sætter sig på skødet af hende.

- **Bevægelse** da vi ved, at børn lærer med kroppen forrest, og at barnet ikke har en krop, men er en krop,

Eksempel: et barn er på badeværelset med en pædagog for at få ren ble på. Pædagogen kører puslebordet ned til gulvet og opfordrer barnet til at kravle op. Under hele skiftesituationen får pædagogen barnet til at hjælpe til og være aktiv med kroppen i påklædningen. Imens italesætter pædagogen, hvad barnet gør og hvad kropsdelene hedder.

Eksempel: pædagogen har planlagt at børnene skal lære noget om frugt. Hun har taget appelsiner med og deler dem ud til børnene, som skal skrælle dem. Da de er skrællet får børnene hver en appelsinpresser og

pædagogen har en juicer, som et barn hjælper hende med at putte appelsiner i. Da appelsinerne er blevet til juice, smager alle på det og taler om at frugten blev til noget, der kan drikkes.

- **Kommunikation** da vuggestuebarnet er afhængig af at blive set, hørt og forstået og gennem spejling selv udvikle evnen til at kommunikere fra nonverbalt til verbalt.

Eksempel: efter morgenmaden beder pædagogen et barn gå hen til bordet med sin tallerken. Barnet går ned fra stolen og på vej hen til køkkenbordet med tallerkenen. Hun stopper brat op, da to større børn leger en højlydt leg ved siden af, hvor hun skal gå. Pædagogen siger fra afstand: "Du ser på, de leger". Barnet står stadig helt stille. Pædagogen siger, "Du kan gå forbi dem". Pigen står stadig helt stille. Pædagogen siger "Skal jeg hjælpe dig?". Pigen vender sig om og nikker til pædagogen.

Eksempel: En gruppe børn og to pædagoger maler på mælkekartoner. Imens taler de om farven på den maling, de bruger. En pige ser på malerbøtterne i midten af bordet og siger "Nu jorang" Pædagogen siger "Du vil gerne have orange farve nu" og giver pigen orange maling.

Ovenstående punkter tænkes ind i såvel planlagte vokseninitierede aktiviteter, børnenes mulighed for egen leg, leg som det pædagogiske personale indgår i, rutinesituationer som borddækning, bleskift m.m. Dagen er bygget op, så der er en vekselvirkning af disse procesparametre og hvor der tages højde for og gives plads til barnets eget perspektiv og medbestemmelse. I disse skabes pædagogiske læringsmiljøer, som er inspirerende og mangfoldige og målrettet det enkelt barn og børnegruppen.

Det er pædagogerne, der har det faglige ansvar for det pædagogiske læringsmiljøes kvalitet i de daglige aktiviteter og samspil og sørger i samarbejde med pædagogmedhjælpere og pædagogiske assistenter for at arbejde i mindre grupper, så hver enkelt barn er i tæt samspil med få andre børn og få pædagoger/medhjælpere.

Børnehaven: I børnehavegrupperne struktureres dagen, så der er lagt vægt på:

- **Du og jeg sammen om noget.** Det er, når barnet er sammen med en eller flere andre om et fælles tredje, at fordybelse kan ske og læring finde sted,

Eksempel: en gruppe drenge bygger vejbaner med små træklodser. De taler om, hvordan vejene skal være og hvor de fører hen. En pædagog bygger uden ord en vejbane på en anden måde, end det drengene gør. Det inspirerer en af drengene til at gøre det samme, hvorefter de andre følger trop. Legen udvikler sig til at der også bygges lufthavn, færgeleje m.m.

Eksempel: en pædagog igangsætter et legeforløb, hvor der leges købmand. En mindre gruppe børn er med. Der stilles varer op, laves prisskilte, bygges indkøbsvogn, forhandles og bestilles nye varer hjem til butikken.

- **Forudsigelighed og spontanitet,** så der er en ramme om dagen, som barnet kan finde tryk i, men samtidig plads til det, der opstår, når børn og voksne er sammen og spontane idéer får liv,

Eksempel: til morgenens samling gennemgås dagens forløb og pædagogerne fortæller børnene, hvad der skal ske. Et barn gennemgår dagstavlen og viser, at han kender den struktur, dagen plejer at have. Et af børnene foreslår, at der skal leges med modellervoks. Pædagogen griber idéen og lover barnet, at der findes modellervoks frem efter samlingen.

Eksempel: alle børn er på legepladsen efter frokost. En gruppe børn bygger et tårn af grønne mælkekasser. En pædagog ser det og spørger, om han må være med. Han finder gamle juletræer frem, som kan isolere tårnet. Sammen finder børn og pædagog på, at det ikke længere er et tårn, men en rumraket.

- **Bevægelse** da vi ved, at børn lærer med kroppen forrest, og at barnet ikke har en krop, men er en krop,

Eksempel: to pædagoger har sat et legeværksted op. De har forvandlet motorikrummet til et savværk og børnene bliver til træstammer, som måles op, saves over, skæres til flis, presses, pakkes og sendes. Der grines og hvines, når børnene bliver masseret, kildet og trykket.

Eksempel: i samling arbejdes der med begreberne foran, bagved, ved siden af, ovenpå og under. Pædagogen har sat et bord op og børnene bevæger sig med pædagogernes hjælp rundt i de forskellige positioner.

- **Kommunikation**, da børnehavebarnet fortsat er i gang med at forstå og blive forstået gennem nonverbal og verbal kommunikation. Gennem sproget udtrykker barnet sin mening og kan derved præge leg og aktiviteter

Eksempel: to piger sidder og tegner. Den ene pige siger til pædagogen, at hun gerne vil tegne en kat, men hun kan, hvis der er en kat at se på imens. Sammen finder de en figur af en kat, som hun kan se efter.

Eksempel: en dreng er ked af det på legepladsen. Han forklarer en pædagog, at han er ked af, at en anden ikke længere vil lege med ham. Pædagogen hjælper ham med at tale med det andet barn om, hvad der var sket imellem dem. Sammen finder de frem til en ny leg, som de begge gerne vil lege.

Ovenstående punkter tænkes ind i en vekselvirkning mellem planlagte vokseninitierede aktiviteter, børnenes mulighed for egen leg, leg som det pædagogiske personale indgår i, rutinesituationer som borddækning, bleskift m.m. Dagen er bygget op, så der er en vekselvirkning af disse procesparametre og hvor der tages højde for og gives plads til barnets eget perspektiv og medbestemmelse. I disse skabes pædagogiske læringsmiljøer, som er inspirerende og mangfoldige og målrettet det enkelt barn og børnegruppen.

Det er pædagogerne, der har det faglige ansvar for det pædagogiske læringsmiljøes kvalitet i de daglige aktiviteter og samspil og sørger i samarbejde med pædagogmedhjælpere og pædagogiske assistenter for at arbejde i mindre grupper, så hver enkelt barn er i tæt samspil med få andre børn og få pædagoger/medhjælpere.

Samarbejde med forældre om børns læring

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

I Svendborg Kommunes dagtilbud prioriteres forældresamarbejdet højt, da det er forældrene der har størst indflydelse og betydning for barnets trivsel og udvikling. I Vesterlunden prioriteres forældresamarbejdet via systematik, og også med kobling til FOKUS, og antallet af samtaler tilpasses barnets, og familiens behov. (FOKUS er en Trivselsvurdering af alle børn en gang om året)

For at sikre kvalitative samtaler, tager vi udgangspunkt i Vækstmodellen, som vi har stor erfaring med.

En dagsorden på mødet med forældrene kan se således ud:

- Hvordan tænker I det går, **hvad går godt?**
- Beskriv barnets generelle trivsel.
- Samtale omkring barnet, med udgangspunkt i vækstmodel. Hvad er barnet god til? hvor er barnet **udfordret?**
- Lav udviklingsplan ved at afsøge **muligheder**. Oplys, i denne sammenhæng, forældrene omkring vores eksterne samarbejdspartnere.
- Indgå **aftaler** for indsats og handling.
- Evaluer samtalen med forældrene, **det bedste ved samtalen**.

Samlet set er der en bred tilgang i forældresamarbejdet i Vesterlunden. Forældre kan deltage i fællesarrangementer, og følge med i informationer og billeder via børneintra/AULA. Der er nyhedsbreve omkring årets gang eller særlige tematiserede aktiviteter.

Garderobesnakke har en stor værdi i hverdagen, hvor personalet møder forældrene som en ressource, og opbygger en tillidsfuld relation. I garderobesnakken er der små hverdagsfortællinger, og der gives vejledning i alt fra madpakkeindhold til grænsesætning.

Opstår der tvivl eller brug for afklaring af behov og forventninger i forbindelse med garderobesnakke, planlægges en struktureret vækstsamtale, som beskrevet herover.

Forældre er altid velkomne til at be´ om en samtale, hvis de vurderer et behov, eller der er noget i hverdagen, der bekymrer

Der er også mulighed for indflydelse og inddragelse via forældrebestyrelsesarbejdet, hvor forældre har direkte adgang til politikker, principper og værdier i institutionen. I Vesterlunden sætter vi en stor værdi i indsatsen for at sikre det gode brede samarbejde med forældre som er tilknyttet institutionen.

Vuggestuen/dagplejegruppen:

Alle forældre tilbydes 1 velkomstsamtale i vuggestuen. Samt 1 samtale i forbindelse med overgang til børnehaven.

For de børn der er i FOKUS, er der større hyppighed omkring forældresamtaler.

Børnehaven:

For de børn i FOKUS er der flere forældresamtaler.

Overgange:

Der **skal** foregå overlevering mellem vuggestue og børnehave senest 1 måned før barnet fylder 3 år. Dette overleveringsmøde deltager forældrene også i.

Der **skal** foregå overlevering mellem børnehave og skole for børn i fokus eller udsat position senest 1 måned før start i forårs-SFO.

Børn i udsatte positioner

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

I Svendborg Kommunes kommunale og selvejende dagtilbud er FOKUS betegnelsen for trivselsvurderinger af alle 0-6årige børn, som foretages af de pædagogiske medarbejdere.

Når alle børn systematisk bliver trivselsvurderet får vi øje på, hvis et barn er i begyndende mistrivsel. Dette giver os mulighed for tidligere at give børn den nødvendige og mest hensigtsmæssige indsats i et tæt samarbejde med forældrene.

Kernen i vores arbejde med børn i udsatte positioner:

- *Vi sætter tidligt ind, når der er ubalance i trivslen og arbejder i zonen for nærmeste udvikling*
- *Forældre er barnets vigtigste ressource, som vi aktivt samarbejder med*
- *Når det er nødvendigt for barnets trivsel og læring udvider vi samarbejdet med tale/høre konsulent, sundhedsplejerske, psykolog og socialrådgiver.*
- *Vi justerer det pædagogiske læringsmiljø efter det enkelte barn og den konkrete børnegruppe*
- *Vi arbejder ofte i mindre børnegrupper for at skabe trygge, pædagogiske og mangfoldige læringsmiljøer*

Sammenhæng til børnehaveklassen

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

I Svendborg Kommune begynder de kommende skolebørn i forårssfo 1. april. Børnehaven og skolen arbejder tæt sammen om at børnene får en god overgang til forårsSFO og efterfølgende bro til skolen. ForårsSFO arbejder videre med temaerne i den styrkede pædagogiske læreplan.

Børnehaven:

For at styrke overgangen fra børnehaven til forårsSFO skaber vi både læringsfællesskaber for kommende forårsSFO børn og læringsfællesskaber for en blandet gruppe børn. Med udgangspunkt i at børn udvikler sig i forskellige arenaer. Børnene har glæde af at være sammen med jævnaldrende, men også med yngre børn, hvor de som de ældste kan vise vej og udvikle mestring.

Vi styrker børnene i deres nysgerrighed – vi præsenterer dem for nye lege, vi øger børnenes lyst til at prøve nyt, når vi leger med ord, bogstaver og præsenterer børnene for kreative udtryksformer.

Vi har fokus på det sproglige, vi øver børnene i at kunne fortælle, lytte og kunne begå sig med de andre børn sprogligt i lege.

Vi styrker børnene i at kunne udtrykke og udsætte egne behov. Når vi eksempelvis holder samling øger vi børnenes opmærksomhed på hinanden. Vi har mulighed for at læse bøger, vi synger og øver os i at kunne modtage kollektive beskeder.

Vi har sammen med forældrene fokus på at støtte det enkelte barn, så barnet på bedste måde kan bevæge sig fra børnehaven til forårsSFO.

Vi har en aftale om, at vi i det kommende år får råd og vejledning fra skolen, i forhold til hvordan vi i gennem leg får præsenteret bogstaver og tal for børnene.

Nogle eksempler på

- I dag er vi på værkstedet – vi har taget vores kasse med store træbogstaver med. Nogle børn kender bogstaverne, vi hjælper hinanden med at finde de bogstaver der er i børnenes navne. Børnene maler deres eget forbogstav -vi eksperimenterer med farver og materialer.
- Vi giver børnene mulighed for at vise og fortælle hvad de er optaget af og vi kan sammen planlægge nogle spændende forløb, hvor det er børnene som viser vejen.
- De kommende forårsSFO børn er meget optaget af vilde dyr - Vi laver et tema omkring vilde dyr – vi skal sammen finde alle de vilde dyr. Vi eksperimenterer med materialer så vi selv kan fremstille vilde dyr. Vi øver os i fordybelsen og vedholdenhed.
- Igennem Aktive børn, bruger vi bevægelse og natur i mange af vores aktiviteter. Vores Gazellesang er den sang som vi synger i børnehaven og så en sang som alle forårsSFO børn synger i deres nye forårsSFO. Sangen symboliserer bevægelse men også noget genkendeligt fra børnehaven.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Inddragelse af lokalsamfundet

I Vesterlunden arbejder vi med inddragelsen af lokalmiljøet på mange forskellige måder. Vi ser at lokalsamfundet rummer mange spændende muligheder vi som dagtilbud kan gøre brug af, til at skabe endnu mere interessante og kvalificerede læringsmiljøer.

Eksempler:

- Vi samarbejder med det lokale bibliotek på flere forskellige måder. Nogle børnehuse har børnebibliotek i børnehuset. Andre låner bøger hjem til børnehuset. Vi bruger også deres kulturtilbud i form af teater, højtlesning og musik.
- Vi tager på lokale museer som eksempelvis Naturama.
- Vi besøger det lokale idrætscenter, hvor vi springer i skumgrave, klatre på klatrevægge og bliver motorisk udfordret.
- Vi besøger den lokale svømmehal.
- Vi besøger naturdestinationer som f.eks skov og strand.
- Til jul har vi hvert år aftaler med den lokale kirke om krybbespil og gudstjeneste.
- Vi er en del af projekt SVEND, hvor musikskolen besøger vores børnehuse og bringer musikken i spil.
- Vi har aftaler med UCL, hvor de studerende laver aktiviteter med grupper af børn.
- Vi har samarbejde med den lokale Erhvervsforskole, hvor enten vi eller de kommer på besøg og laver aktiviteter.

- Generelt vil vi meget gerne bidrage til, at børnene lærer deres lokalsamfund at kende. Hvor er det vi bor henne? og hvordan kan vi gå på opdagelse i det nære sammen med børnene?

Vi tror på, at børnenes sociale kompetencer øges ved at møde nye mennesker og besøge både nye og velkendte steder i lokalsamfundet. Det giver dem nogle værdifulde erfaringer i forhold til natur, idræt, kunst og kultur som de ellers ikke ville have fået hjemme i børnehuse. De får udvidet deres horisont og det skaber gode minder, at tale om både hjemme i hjemmene, men også sammen i børnehuset. Fortællinger om steder, fortællinger om andre og fortællinger om os selv bringes sammen og er medskaber af en fælles kultur. Børnene er medskaber af fortællingerne og danner erfaringer med nye steder. Det skaber sammenhæng i oplevelser og i en fælles kultur. Vi arbejder som personale med, at få bragt så mange lærerplanstemaer i spil som muligt. I takt med at børnene bliver fortrolige med lokalsamfundet udvides læringsmiljøerne, så de passer til børnenes udvikling.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal indtages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Det fysiske læringsmiljø er foranderligt og indrettet så det kan tilpasses de pædagogiske aktiviteter og understøtte det pædagogiske læringsmiljø.

Vi har fleksible og varierende rum, der lægger op til leg med mange børn og fordybelse med få børn.

Der skal være fokus på æstetikken i de enkelte rum, så de inspirerer til leg og kreativitet og udfordrer børnenes fantasi.

Det betyder, at legetøj og materialer skal være let tilgængelige og brugbare for børnene; og at det er overskueligt, hvor man kan hvad.

Rummene skal være indrettet, så de kan ses i et børneperspektiv.

Det enkelte børnehus skal ses som en helhed, det vil sige, at rum, stuer/grupper indrettes forskelligt, så de understøtter det pædagogiske læringsmiljø med forskellige tilbud, fremfor med ens legetøj og materialer i alle rum, stuer/grupper.

Legepladsen/ uderummet skal også indrettes, så den understøtter det pædagogiske læringsmiljø og læreplanstemaerne. Der skal være en opdeling mellem vuggestue og børnehave, så de yngste kan bevæge sig trygt rundt.

Uderummet skal være fysisk opdelt, så børnene (det psykiske læringsmiljø) let kan overskue, hvad er hvor, og hvor kan/må man hvad?

Det fysiske børnemiljø:

Inde:

Eks: På stuen er der indrettet en " køkkenkrog", hvor der er opstillet komfur, et lille bord med stole, diverse til at lave mad og dække bord med. det er synligt for børnene, hvad man kan her; **forudsigeligheden** giver børnene mulighed for at gå direkte i gang med legen, **du og jeg – sammen om noget**.

I et rum er der staffelier, hvor papir og farver er tilgængelige for børnene, hvor de kan udfolde deres kreativitet og **spontanitet** i dette.

Ude:

Der er en asfalteret bane, hvor alle ved, at her må man cykle og køre med mooncar.

Der er et hjørne med buske/ pil, hvor børnene kan lege gemme, sidde og fortælle historier m.v

Der plads til de store **bevægelser** og lege, både de vokseninitierede og de børneinitierede..

Det psykiske børnemiljø:

Det psykiske børnemiljø er tilstede i alt, hvad der foregår; det afspejler sig i hele måden voksne og børn er sammen på, taler til hinanden, ser hinanden, tager hensyn, løser konflikter.

Eks: Et barn kommer ind om morgenen, de andre børn sidder ved morgenbordet. Barnet er ked af at skulle afleveres. Den voksne sætter ord på og anerkender barnets savn, og snart falder barnet til ro.

Det æstetiske børnemiljø i børnehøjde:

Inde:

Eks: Børnene har haft naturtema – der er nu en udstilling i et glasmonter med de ting, som børnene har fundet og arbejdet med.

På væggen, i børnehøjde, er der en fotoudstilling, som viser forløbet; med ord og billeder. Børnene bruger det til at kommunikere med hinanden og deres forældre. Det er æstetisk og det understøtter børnenes sprog og refleksionsevne.

Ude:

Eks: Der har været "Blomstens dag", alle børn har haft en blomst med, som plantes i den fælles blomsterkasse med navn.

Udover blomsterne pynter på det æstetiske udtryk, styrkes det psykiske børnemiljø; "Dig og mig – sammen om noget."

Vurdering af Børnemiljøet i et børneperspektiv:

Vesterlund deltager sammen med de øvrige dagtilbud i Svendborg kommune i Program for læringsledelse. *Her vurderes børnemiljøet hvert andet år i et børneperspektiv af de 4 og 5 årige. Der spørges til relationen til de andre børn, til de voksne, hvad de laver i børnehaven m.v.*

I hverdagen er der mange måder, vi kan blive klogere på børnenes oplevelse af børnemiljøet og medind-
drage deres perspektiver:

Vi kan spørge til samling, hvad der er godt ved legepladsen? Om der er noget de synes mangler (som de
f.eks. ar set et andet sted). Og det samme inde.

Vi kan sidde og spise og snakke om, hvem børnene har leget med – hvad en god ven er; hvordan man kan
blive gode venner igen, når man bliver uvenner . m.v.

De seks læreplanstemaer

Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.

De seks pædagogiske læreplanstemaer er i den pædagogiske praksis i samspil med hinanden.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling inden for disse to mål?

I Kernehuset er vi med til at udvikle barnets alsidige personlige udvikling i flere arenaer. Barnet møder pædagogisk personale, der ser det enkelte barns behov og følelser og derigennem skaber en tryk-tilknytning, hvor barnet føler sig set, hørt og mødt af empatiske voksne. Vi ser og møder barnet med et ønske om, at de føler sig som et unikt menneske, fyldt med muligheder, succesoplevelser og med betydning for andre. Derfor er det vores opgave at skabe de bedste betingelser for dette.

Det pædagogiske personale møder barnet positivt og anerkendende og spejler de følelser barnet udtrykker og hjælper med at regulere barnets følelser, når det er nødvendigt.

Vi udvikler os i legen og i relationer. Børnene er i løbet af dagen både i mindre og større fællesskaber. De mindre fællesskaber giver barnet mulighed for at udforske og erfare sig selv og hinanden. Med voksne tæt på støttes børnene i en given udfordring og bringer barnet igennem oplevelsen men en oplevelse af at mestre.

Det pædagogiske personale møder barnet i den nærmeste zone for udvikling, hepper når tingene lykkes og støtter og trøster, når tingene bliver svært eller driller. Når børnene bliver mødt således styrkes barnets tro på sig selv og sit værd. Barnet lærer – hvem er jeg, hvad kan jeg lide og hvor er min grænse. Fx i samling, både i vuggestue og børnehave, tilrettelægges aktiviteten, så det enkelte barn har mulighed for at deltage, bidrage og være en del af det store fællesskab.

Fortælling fra vuggestue.

Vi arbejder med selvhjulpenthed hver eneste dag. Her støtter vi barnet i at stole på sig selv, i at have tålmodighed, til at øve sig og håndtere modgang og udfordringer. Selvhjulpenthed er bl.a., når vi spiser eller når vi er på vej ud på legepladsen og barnet skal have tøj på. Vi giver den ro og hjælp, der er nødvendig til, at de kan forsøge at tage tøj eller sko på, lyne jakken eller bare forsøge. Når børnene lykkes med de mindste ting, oplever vi stor tilfredshed og glæde ved børnene. Vi spejler følelsen i situationen, så barnet oplever sig mødt og forstået.

Fortælling fra børnehaven.

Til samlingen gør vi brug af gentagelser, fælles lege, turskift, sang og genstande til visuelt at støtte op om det verbale. Sange og aktiviteter bliver nøje udvalgt efter børnegruppen på stuen. Her kigger vi fx på interesser. Ligeledes er de valgt, så alle har mulighed for at deltage og bidrage, enten selv eller med hjælp fra en voksen. Dagen bliver vist og forklaret med boardmarkers. Efterfølgende kan børnene i løbet af dagen følge med på tavlen, som hænger i garderoben. Dette gør, at børnene efterhånden selv har styr på dagens forløb og er forberedt på det næste, der skal ske. Mange børn har i perioder brug for hjælp til at overskue og deltage i samlingen og ved hjælp fra os og fx små opgaver i løbet af samlingen, sidde tæt på en voksen, visuelle elementer kan barnet efter lidt tid bidrage og deltage i samlingen.

Social udvikling

Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling inden for disse to mål?

Vores pædagogiske læringsmiljø understøtter børnenes sociale udvikling ved, at det pædagogiske personale skaber rammer, der er trygge og giver børnene plads til at udvikle sig og have medbestemmelse. Dette både i vuggestue og børnehave. Vi inddeler børnene i mindre grupper, dette med henblik på, at styrke barnets legefællesskaber i små som store børnefællesskaber. Børnene får her mulighed for at danne relationer og spejle sig i hinandens forskelligheder. Det pædagogiske personale møder børnene med empati og indlevelse og placerer sig ved siden af, foran og bagved og i øjenhøjde. Det styrker børnenes udvikling af empati, når det pædagogiske personale spejler barnets følelser og lærer børnene at hente hjælp. Italesættelse af barnets hensigter i leg og aktiviteter børnene imellem, hjælper børnene til at forstå og aflæse hinanden.

Legen er central i udvikling af børnenes sociale udvikling. Med vores anerkendende tilgang til børnene skabes en fælles opmærksomhed på hinandens værd og forskelligheder. De planlagte pædagogiske aktiviteter tilrettelægges med fokus relationsdannelse, børnene imellem. Det er fx ved at aktiviteterne er på tværs af alder, køn og stue. Dette giver børnene flere veje og deltagelsesmuligheder ind i et børnefællesskab.

Det pædagogiske personale er bevidste om deres positionering i aktiviteterne og bevæger sig både foran og viser vejen, ved siden af og understøtter og bagved og følger op når det er nødvendigt. Dette både i pædagogiske aktiviteter og når vi er deltagende i lege.

Fortælling fra vuggestue.

Vi leger rolleleg i dukkekrogen med en mindre gruppe børn. Dukkerne bliver puttet, de bliver madet og de bliver trøstet efter behov. Vi hjælper børnene med at sætte ord på følelser og behov, når dukken græder. Efterfølgende udvikler legen sig ofte, og børnegruppen putter hinanden med tæpper og puder på gulvet. Vi er som voksne både deltagende, observerende og guidende i børnenes rolleleg, og er på

den måde med til bl.a., at styrke børnenes interne relationer samt udvikling af empati, omsorg og samspil med andre. Vi spejler børnene i deres leg, for på den måde at være med til, at øge de enkelte børns bevidsthed og forståelse for både egne og andres følelser, behov og reaktioner.

Fortælling fra børnehaven.

En formiddag på legepladsen er en større gruppe af de ældste og mellemste piger i gang med at lege far-mor-børn i "legerummet". En dreng cirkler urolig rundt udenfor lege. Pædagogen spørger, om han gerne vil ind og lege med pigerne svarer han, at han gerne vil lege med dem, men han gerne vil være vampyr flagermus. Jeg tænker, at det nok ikke er særlig foreneligt med pigernes leg og skal til at hjælpe ham videre i en anden leg. Inden jeg når det kommer to af pigerne ud og inviterer ham med ind i deres leg. Drengen fortæller, at han gerne vil være vampyr flagermus og pigerne svarer – Det kan du godt være, hvis du er god. Drengen svarer – Ok, så er jeg en vampyr flagermus der passer på jer.

Kommunikation og sprog

Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtiltagelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog inden for disse to mål?

Den 1. august 2016 blev det politisk besluttet, at alle 3-årige skal sprogvurderes. Afhængigt af resultatet arbejdes der ud over den generelle sprogindsats, med sproglige handleplaner for at styrke barnets sprog yderligere.

Når vi i Kernehuset understøtter en god sprogkultur, er det med en opmærksomhed på, at vi – det pædagogiske personale - i interaktionen med børnene skaber de optimale forhold for kvaliteten i sproget. Det gør vi ved fx at følge barnets initiativer og interesse, i fælles oplevelser og fælles erfaringer samt i hverdagen at sætte ord og symboler på sproget. Vi tager ansvaret for, at alle børn føler sig set, hørt og anerkendt i kommunikationen. Der er fri adgang til biblioteksbøger, da vi er en biblioteksørnehave.

I vores hverdag er følgende et eksempel på, hvordan vi skaber et pædagogisk læringsmiljø for barnets sproglige udvikling.

- Skaber en ramme, hvor der er tid og gives plads til at samtale i både større og mindre fællesskaber.
- Refleksion over ord og betydning.
- Sætter ord på det, der skal ske og det der sker.
- Bruger kropssproget til at tydeliggøre og give liv, i kommunikationen, til historien/eventyret og i legen.
- Inspiration med sange, rim og remser, højtlesning, dialogisk læsning og fortælling som skaber nysgerrighed og fantasi.
- Fælles oplevelser og erfaringer, der giver grobund for samtaler.

Fortælling fra vuggestue.

Vi sidder og spiser eftermiddagsmad. En dreng på 2 år siger, læse bog? Jeg siger, du vil gerne læse en bog? Flere børn byder ind med, jaa bog. En siger -babuu... Jeg spørger, om vi skal læse bogen om brandbilen? Flere smiler, en siger Jaa, en siger babuu, en siger schh (lyd af vandslange). Jeg henter bogen, som jeg ved alle kan deltage i i uanset deres alder og sproglige udvikling. Jeg viser bogens forside af brandbilen og spørger, hvad der sker i bogen? Der bliver sagt lyde, grinet og en 2 ½ pig pige fortæller næsten hele handlingen. Jeg begynder at fortælle, understøtter med lyde og fagter. Holder små pauser, så børnene kan byde ind, enten med lyde, ord eller små sætninger. Vi slutter af med at synge "den lille falckemand". Dette da sang understøtter kommunikationen trods sprogbarriere og manglende sprog, samt styrker vores samhørighedsfølelse.

Fortælling fra børnehave.

Vi arbejder med børnenes sprog ud fra en konstruktivistisk forståelse om, at sprogets værdi udelukkende måles på dets adgangsgivne til fællesskabet og legen. I forlængelse heraf tager vores hverdagspædagogik udgangspunkt i ligeværdige samtaler imellem både børn og voksne. F.eks. er måltider i børnehaven struktureret efter at give den fornødne ro og samstemmighed til at understøtte børnene til gode nysgerrige samtaler. Den første tid i måltider foregår i stilhed, dette for at hjælpe børnene i ro, da vi oplever, at det giver bedre muligheder for børnene at deltage i samtaler, når vi fælles er i ro. Dertil bliver alle børn sprogvurderet og vi er en biblioteks børnehave med over 100 bøger til fri afbenyttelse for børn, familier og os.

Krop, sanser og bevægelse

Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse inden for disse to mål?

Aktive børn i dagtilbud – sundere, glattere og klogere børn! Er igangsat af Svendborg Kommune for at give børnene endnu mere leg, bevægelse og motorisk udvikling. Alle medarbejdere er uddannede i Aktive Børn i dagtilbud og husene og dagplejegrupperne er certificeret til at være GazelleBørnehus eller GazelleDagpleje, som er defineret som et sted, hvor der er særligt fokus på fysisk aktivitet som pædagogisk redskab.

I Kernehuset arbejder vi for, at børnenes kropslige erfaringsdannelse har så gode vilkår som muligt. For det er igennem disse tidlige sansninger og udfordringer, at de skaber det indre sprog til at forstå verden med. Det gør vi, ved at skabe pædagogiske læringsmiljøer, der tilgodeser, at børnene bruger kroppen på forskellige planer. Børnene kan få roen i stille aktiviteter og lege, samt bruge kroppen fysisk i vilde og kropslige lege. Herigennem mærker barnet kroppens forskelligheder i at være i ro og vild aktivitet. Vi bruger naturen og udelivet meget i vores hverdag. Det giver børnene mulighed for at eksperimentere, sanser gennem kroppen.

Det pædagogiske personale går foran og inspirerer ved at være aktiv deltagende for at motivere børnene i at bruge kroppen frit. Vi understøtter børnene lige tilpas til, at børnene kan gøre sine egne kropslige erfaringer. Vi har en opmærksomhed på, at vores læringsmiljøer er dynamiske og foranderlige, så børnenes kropsbevidsthed og kropserfaring øges og udfordres løbende.

Vores læringsmiljøer ude som inde giver plads til den motoriske udfoldelse som passer til det enkelte barn. Der kan være stor forskel på, hvor i deres motoriske og sansemæssige udvikling børnene er. Derfor tilstræber vi at tilbyde mange forskellige lege og aktiviteter, så alle børn kan være med og laver dem tilpas udfordrende, at der sker læring.

Vi bruger uderummet og naturen hele året både i vuggestue og børnehave. I skoven går vi på forskelligt underlag og er ude i sol, regn og blæst. På legepladsen triller, kravler og løber vi på bakkerne. Bør-

nene leger med sand og vand, gynger og cykler. Vores plantekasser i børnehøjde giver børnene mulighed for at få stimuleret deres sanser ved at se, dufte, smage, føle til krydderurter, grøntsager, blomster, bær, ukrudt.

Ude som inde er der fælleslege som Banke bøf, Kyllingemor, hinkeruder mm. I kreative aktiviteter bruger vi forskelligt materiale til at stimulerer børnenes sanser og brug af finmotorikken. Siesta som tilbydes hver dag og giver ro til krop og sanser.

Fortælling fra vuggestue.

En væg i vuggestuen skal males og det giver mulighed for at inddrage børnenes krop, sanser og bevægelser. En lille gruppe er med i aktiviteten. Hvert barn får en kop med maling og en pensel. Børnene går straks i gang med at udforske malningen og maler på væggen. Denne aktivitet giver dem en fornemmelse af at bruge deres krop og koordinere kroppens dele, så der kommer maling op på væggen. Der kommer maling på hænderne og nogle af børnene sætter sig og får maling på fødderne. Herigenem sanser børnene, hvordan malningen føles på hænder og fødder. De inviterer de andre børn til at prøve at mærke malningen på kroppen.

Til samling synger vi sange med fagter som stimulerer finmotorikken. Samlingen slutter hver gang med at børnene bruger hele kroppen. Vi slår en kolbøtte. Her får børnene brugt deres krop og sanser, når hele kroppen kommer ud af ligestilling og bliver vendt på hovedet. Det er super vigtigt, at vi får vendt kroppen på hovedet og i forskellige retninger i løbet af dagen, da det er med til at stimulerer alle kroppens sanser.

Fortælling fra børnehave.

Vores legeplads er rig på træer og alle træer er et klatretæ. Vi løfter ikke børnene op eller ned af træerne, men guider derimod børnene til, hvor de skal sætte deres hænder og fødder i tilfælde, at de sidder fast og ikke kan komme ned. Det kræver en mægtig koordination af lemmer, balance og overblik at komme op i træet. Og jo længere de kommer op, jo mere kilder det i maven. Jo mere skræmmende det er, jo længere er de nået i deres udvikling. Børnene får herved en forståelse og fornemmelse af deres krop.

Natur, udeliv og science

Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science inden for disse to mål?

I Kernehuset vægter vi naturen og udelivet i særlig høj grad. Vi går på opdagelse i naturen og er nysgerrige på dens mysterium. Vores udendørs læringsmiljøer har mange forskellige udviklings- og udfoldelsesmuligheder. Vi har en kæmpe legeplads med bålplads hvor børnene er med til at kløve brænde til dagens bål. Legepladsen har områder med vildtgroende planteliv, med krat, træer, bakker, spiselige planter og bær/frugt/nødder. Nærmiljøet vi ligger i, giver os mulighed for at benytte både skov og strand, hvor vi eks. kan udforske skovbundens dyreliv.

I 2021 øvede vi os i, hvad science i daginstitutionen kan være, igennem et BUPL støttet udviklingsprojekt der hed "Science udenfor". Vi lærte, hvad der skulle til fra børn og voksne for at være nysgerrige sammen i naturen en hel dag. Samt hvad vi voksne kan gøre for at understøtte børnenes undersøgende, hypoteseskabende og undrende natur.

Se her videoer fra projektet: <https://bupl.dk/forsknings-og-udviklingspuljer/udviklingspulje/science-udenfor>

Det pædagogiske læringsrum i naturen skal pirre til børnenes nysgerrighed, iagttagelser og refleksioner omkring den. Derfor er vi nysgerrige og eksperimenterende sammen med børnene, om det de finder i naturen og stiller spørgsmål som – Hvad gør den? Hvad kan den? Hvad har den?

Børnene lærer gennem kroppen, så det bliver hoppet i vandpytter og de mærker forskellen på koldt og varmt, vådt og tørt. Samtidig er det pædagogiske personales egen naturlige nysgerrighed og glæde ved naturen afgørende for, at vi lykkes med at skabe et læringsmiljø, hvor nysgerrighed, eksperimenterende virksomhed og undren skaber vejen til større forståelse for naturen og en bæredygtig udvikling.

Fortælling fra vuggestue.

Science er en stor del af hverdagen i vuggestuen. Vi understøtter børnenes nysgerrighed ved at puste balloner og sæbebobler, ved at de får mulighed for at eksperimentere med putteklasse, store og småklodser, vand, sand og mudder.

Vi går i skoven kigger under grene og bag barken og finder små bænkebidere, edderkopper. Sammen kigger vi på dyret, tæller benene og ser dem løbe afsted ud i græsset. Vi går ud og mærker varme kulde, regn, blæst og sne på legepladsen, i skoven og ved vandet.

Vi samler blade og kastanjer i efteråret, dufter til blomsterne i foråret og lytter efter fuglene. når vi fx er på legepladsen.

Fortælling fra børnehave.

Peter og far kommer en morgen i børnehaven med en død solsort, som de har fundet hjemme i haven. De har taget solsorten med, så den kan komme ned i "dødekassen", som stuen har lavet i et hjørne på legepladsen. Pædagogen tager imod Peter og den døde fugl. Pædagogen, Peter og et par andre børn taler sammen om, hvorfor fuglen mon er død? Spørgsmålene og svarene er mange. De beslutter sammen, at det må de finde ud af, inden de lægger fuglen i "dødekassen". Pædagogen finder gummihandsker, en pose og en saks frem og sætter sig ud på legepladsen, så børnene omkring hende kan følge med, når hun åbner fuglen. Der kigges til med stor nysgerrighed, forundring og der rynkes også lidt på næsen og udtrykkes "Ad!". Men størst er nysgerrigheden især, da der inde i den døde solsort, bliver fundet små orme. Det leder til endnu en ny snak med børnene om, hvordan mon ormene er kommet ind i fuglen. Pædagogen afrunder seancen ved at lægge den døde solsort i "dødekassen" og hele børnegruppen har nu mulighed for dagligt at følge nedbrydningsprocessen fra fugl til knogler.

Kultur, æstetik og fællesskab

Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab inden for disse to mål?

Musik til SVEND – musik i dagtilbud. Svendborg byråd har fra 1. januar 2016 valgt at alle børn i 0-5-årsalderen tilbydes musik i Svendborgs dagtilbud. Musik styrker børns kreative udvikling, deres sproglige, motoriske og sociale færdigheder. Derudover er musik sjov og glæde, og har, som vi alle ved, en kæmpe værdi i sig selv.

I Kernehuset er der rig mulighed for æstetisk og kunstnerisk udfoldelse både ude og inde og både i børnehave og vuggestue. Der er mange og forskellige materialer tilgængelige og børnene får tid og plads til at bruge dem. De æstetiske processer stimulerer børnenes fantasi, kreativitet, nysgerrighed og fællesskab. Børnene har mulighed for at tegne, male, klippe, klistre, save, hamre, snitte. Gennem musik og i fortællinger bliver børnene præsenteret for et univers af fantasi og kreativitet.

I lege og aktiviteter skabes de små og store fællesskaber. De har alle stor betydning for os og vi giver det værdi i hverdagen. Et fællesskab er også den lille spisegruppe, hvor vi spiser sammen. I dette fællesskab bliver der talt om mangt og meget, lige fra maden til oplevelser barnet eller gruppen er optaget af. Den fælles oplevelse som et tema eller en tur ud af huset, kan skabe et særligt fællesskab omkring en fælles oplevelse. Det pædagogiske læringsmiljø understøtter børnenes mulighed for at være en del af et fællesskab ved fx at lave små legegrupper og at det pædagogiske personale er foran, ved siden af og bag ved børnene i lege og aktiviteter.

Traditioner er vigtige i Kernehuset. Vi fejrer mærkedage og højtider som fastelavn og jul ved at pynte op og synge traditionsbundne sange. Vi besøger kirken til jul, fejre børnenes fødselsdage og synger ØV-sang når børn eller voksne skal videre. Samtidig har vi en åben og nysgerrig tilgang til andre traditioner og kulturer end danske. Vi er opmærksomme på de forskelligheder, der kan være i en børnegruppe. Når det er muligt besøger vi biblioteket og læser eller tager i teatret med en gruppe børn.

Fortælling fra vuggestue.

Vi holder samling, hvor alle sidder i rundkreds på gulvet. Vi starter med en navnesang så alle bliver set og mødt. Derefter får to børn på skift, lov til at vælge en sang fra sangkufferten, hvis de har mod på det. Samlingen sluttet af med en slutsang. Børnene er så glade for samlingen, at de største vuggestuebørn helt spontant kalder til samling på legepladsen og begynder at synge "startsangen". Andre børn har fundet pinde under træet og begynder at synge sangen "Hvad med de har pinde?"

Fortælling fra børnehaven.

En af børnehavestuerne har tema om "Riddere". En af de voksne, går til "vikingekamp", hvor man slås for sjov med sværd, spyd og skjold, har inviteret en af sine venner til at komme og fortælle og vise noget om at slås med rigtige sværd, spyd og skjold. Børnegruppen har under temaet været delt op i mindre grupper, hvor der har været aktiviteter omkring temaet, tilrettelagt ud fra den enkelte gruppe. I dag er hele børnegruppen sammen med det pædagogiske personale samlet på boldbanen. Her fortælles små historier om, hvordan vikinger kæmper og der fremvises et rigtigt sværd, et spyd og et skjold. En af pædagogen som sidder sammen med børnene, understøtter vikingens fortælling ved at stille små og enkelt spørgsmål, som vækker børnenes interesse for selv at spørge ind.

Vikingerne laver en lille kamp, hvor de slås. Alle børn og voksne på stuen hepper på den "gode". Det hele afrundes med at børnene får lov til at røre ved våbnene. Efterfølgende ses en lille gruppe børn fortsætte men slås-leg med pinde og sværd som børnene har lavet i en aktivitet. Der er skabt et fællesskab omkring et tema, en oplevelse.

Evalueringskultur

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

I Svendborg Kommune lægges der vægt på at skabe en evalueringskultur, som er relevant for praksis. Evalueringspraksissen i hverdagen afspejles ved brug af forskellige evalueringsredskaber- og former, som sker løbende og sætter lys på de små ting i hverdagen i form af selvrefleksion og justering af handling – både hos den enkelte og i professionelle læringsfællesskaber – sammen med interne og eksterne samarbejdspartnere.

Alle grupper har stuemøde enten hver anden eller tredje uge. Disse møder bruges til at reflektere og evaluere over den pædagogiske praksis, pædagogiske aktiviteter og læringsmiljøer og derigennem justere tiltag og praksis.

Vi har personalemøde hver måned, hvor vi løbende udvikler og evaluerer det pædagogiske læringsmiljø. Evalueringen laves ved hjælp af materialer som SMTTE, Vækstmodel, refleksion over Mål samt Tegn på børns læring. Vi kan i Kernehuset have en fælles refleksion omkring vores læringsmiljøer omkring leg med hjælp fra vækstmodellen, aktionslæring eller SMTTE.

I Kernehuset er vi nysgerrige og undrende på vores egen og hinandens praksis. Dette er med til at udvikle vores pædagogiske arbejdsmiljø og børnenes pædagogiske læringsmiljø. Vi arbejder tæt sammen med forældre for at inddrage deres perspektiv og med andre faggrupper, der giver sparring til, hvordan vi eventuelt kan justere vores praksis for at give børnene de bedste forudsætninger for trivsel, udvikling læring og dannelse.

Hvordan dokumenterer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

I Svendborg Kommune lægges der vægt på at bruge forskellige tilgange og metoder, der løbende kan dokumentere arbejdet og sammenhængen.

Vi dokumenterer ved hjælp af praksis- og øjebliksfortællinger, på aula med billeder, udstillinger både ude og inde, samt nyhedsbreve der beskriver hverdagen og det pædagogiske læringsmiljø.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hver andet år?

I Svendborg Kommune benytter dagtilbuddene en evalueringsskabelon, som rummer de lovmæssige forpligtelser til den evaluering, der skal foretages mindst hvert andet år. Evalueringen offentliggøres sammen med den pædagogiske læreplan på dagtilbuddets hjemmeside. <https://vesterlunden.aula.dk/husene/kernehuset>
